Drama's van ons vak

Wim Opstelten

Nog niet zo heel lang geleden opende ons tijdschrift iedere week met een klinische les. De overwegingen daarvoor laten zich raden: het is een unieke vorm om aan de hand van de ziektegeschiedenis van een patiënt kennis op te frissen en nieuwe inzichten voor het voetlicht te brengen. Vandaar die prominente plaats. Een goed geschreven klinische les neemt je mee in vaak verrassende casuïstiek, laat je in de huid van je collega kruipen en stelt daarbij de vraag hoe je zelf zou hebben gehandeld. Zoals casuïstiek uit onze eigen praktijk ons vaak jarenlang bijblijft, zo kan ook een klinische les zich in je geheugen vastzetten: eens gelezen, nooit meer vergeten.

In dit nummer schrijven Lieke Kursten en haar collega's over een patiënt met een dik, rood been (D2863). Voor huisartsen een veelvoorkomend probleem met een brede differentiaaldiagnose: van een onschuldige alledaagse kwaal tot aandoeningen met potentieel fatale gevolgen. Soms is de diagnose lastig te stellen, maar een aandoening als erysipelas is meestal goed klinisch te diagnosticeren. Dat dacht de huisarts – en aanvankelijk ook de collega's op de SEH – in deze klinische les ook en daarom schreef hij de daarvoor geïndiceerde antibiotica voor… met op de volgende dag een dramatische afloop. Ook ik had die huisarts kunnen zijn. Een les om nooit meer te vergeten.

De auteurs kijken kritisch terug op hun eigen handelen en geven ons goede adviezen: wees kritisch op ogenschijnlijk aannemelijke verklaringen voor een bepaalde afwijking, blijf breed differentiaaldiagnostisch kijken, waak voor tunnelvisie… Allemaal waar, allemaal nuttig en we moeten zeker onze uiterste best blijven doen om ernstige pathologie met atypisch beloop tijdig te onderkennen. Maar we moeten ons ook realiseren dat risico's inherent zijn aan ons vak. We kunnen ze niet volledig uitbannen – dat zou leiden tot schadelijk defensief handelen – en ondanks al onze inspanningen gaat er soms iets vreselijk mis. Of we het willen of niet, drama's horen helaas bij ons vak. Het dwingt ons om voortdurend waakzaam en ook bescheiden te zijn.

— w.opstelten@ntvg.nl